

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen: Türk Tabipleri Birliği

Vekili : Av. Mustafa Güler
Strazburg Cad. 28/28 Sıhhiye/ANKARA

Davalı : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı/ANKARA

Davanın Özeti : 27.11.2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 4. maddesinin 1. fıkrasının (f) bendinin; 5. maddesinin 1. fıkrasında ve 8. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "gereğinde" ibarelerinin; 5. maddesinin 2. fıkrasının; 11. maddesinin 3. fıkrasının; 13. maddesinin 3. fıkrasının 3, 4 ve 5. cümlelerinin; Geçici 1. maddesinin 1. fıkrasının 1. cümlesinde yer alan "16.12.2003" ve "Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgeleri" ibarelerinin; Geçici 2. maddesinin; Geçici 3. maddesinin; "işyeri hekimliği çalışma sözleşmesi" başlıklı Ek-3'ün hukuka ve hizmet gereklerine aykırı oldukları iddiasıyla; aynı Yönetmeliğin 4. maddesinin; 9. maddesinin; 10. maddesinin; 11. maddesi ile 13. maddesinin ise eksik düzenlenmiş olduğu iddiasıyla iptali ve yürütülmesinin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Nihan Didem Çakmak

Düşüncesi : 4857 sayılı Yasa ile 3146 sayılı Yasa hükümlerinin Dairemizin E:2004/1253 ve E:2009/16602 sayılı kararlarıyla birlikte incelenmesinden; 16.12.2003 tarihinden önce Türk Tabipleri Birliği tarafından verilen işyeri hekimliği sertifikaları geçerliliğini korurken, bu tarihten sonra anılan Birlikçe düzenlenen eğitimlerin ve bu eğitimler sonucu verilen sertifikaların geçersiz olduğu; Bakanlık ve ÇASGEM'in ise, yalnızca 15.8.2009 tarihinden itibaren düzenleyeceği işyeri hekimliği eğitim programlarının ve bu eğitimler sonucu vereceği sertifikaların geçerli kabul edilebileceği; 15.8.2009 tarihli Yönetmeliğe istinaden Bakanlıkça yetkilendirilen eğitim kurumlarınca verilen eğitimlerin (iş ve meslek hastalıkları yan dal uzmanlığına yönelik olarak üniversitelerce verilen eğitimler hariç) ise geçerli kabul edilmesine hukuken olanak bulunmadığı açıktır.

Bu itibarla, 16.12.2003-15.8.2009 tarihleri arasında Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği sertifikaları ile 15.8.2009 tarihli Yönetmeliğe dayalı olarak yetkilendirilen eğitim kurumlarınca verilen eğitimleri geçerli kabul eden Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde yer alan "Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgeleri" ibaresi ile Geçici 3. maddesinde hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabulü ile Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde yer alan "Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgeleri" ibaresi ile Geçici 3. maddesinin yürütülmesinin durdurulması; Yönetmeliğin dava konusu edilen diğer kısımlarına yönelik olarak ise istemin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Ergün Özcan

Düşüncesi : Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinde öngörülen koşulların

gerçekleşmediği anlaşıldığından, istemin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü :

Dava; 27.11.2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 4. maddesinin 1. fıkrasının (f) bendinin; 5. maddesinin 1. fıkrasında ve 8. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "gereğinde" ibarelerinin; 5. maddesinin 2. fıkrasının; 11. maddesinin 3. fıkrasının; 13. maddesinin 3. fıkrasının 3, 4 ve 5. cümlelerinin; Geçici 1. maddesinin 1. fıkrasının 1. cümlesinde yer alan "16.12.2003" ve "Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgeleri" ibarelerinin; Geçici 2. maddesinin; Geçici 3. maddesinin; "işyeri hekimliği çalışma sözleşmesi" başlıklı Ek-3'ün hukuka ve hizmet gereklerine aykırı oldukları iddiasıyla; aynı Yönetmeliğin 4. maddesinin; 9. maddesinin; 10. maddesinin; 11. maddesi ile 13. maddesinin ise eksik düzenlenmiş olduğu iddiasıyla iptali ve yürütülmelerinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

İşyeri hekimliği, işçi ve işverenler ya da temsilcilerine yönelik olarak, öncelikle koruyucu ve önleyici sağlık hizmetini, herhangi bir kaza veya acil durum halinde ise ilk yardım ve acil müdahale hizmetlerini içeren bir uygulama olup; mevzuatımıza ilk olarak 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nun 180. maddesiyle girmiştir. Ardından, Mülga 506 sayılı Yasanın 114. maddesi ile İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 91. maddesinde de işyerlerinde görevlendirilecek hekimlere yönelik düzenlemelere yer verilmiş ve bu hükümlere dayalı olarak 4.7.1980 tarih ve 17037 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İşyeri Hekimlerinin Çalışma Şartları İle Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe konulmuştur.

10.6.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu'nun 81. maddesinde işyeri hekimliği uygulamasına yönelik olarak yeni düzenlemeler getirilmesi üzerine, anılan maddeye dayalı olarak 16.12.2003 tarih ve 25318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" kabul edilmiş; bu Yönetmeliğin bazı maddelerinin iptali istemiyle Türk Tabipleri Birliği tarafından Dairemizin E:2004/1253 sayılı esasına kayden açılan dava sonucunda, Dairemizin 28.2.2006 tarih ve K:2006/1658 sayılı kararıyla, özetle; dava konusu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde, işyeri hekimliği eğitiminin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile bu Bakanlığa bağlı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezince (ÇASGEM) verilebileceğinin öngörüldüğü; ancak Yönetmeliğin dayanağı olan 4857 sayılı Yasanın 81. maddesinde adı geçen Bakanlığa ve ÇASGEM'e söz konusu eğitimi vermeleri hususunda bir yetki tanınmadığı gibi; her iki idarenin teşkilat yasalarında da bu noktada görev ve yetkileri bulunmadığı; ayrıca, Tıpta Uzmanlık Tüzüğü uyarınca, işyeri hekimliğinin bir yan dal uzmanlığı olduğu; dolayısıyla söz konusu eğitimin yalnızca üniversiteler ile eğitim ve araştırma hastanelerince verilebileceği; bu nedenle, anılan eğitimin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile bu Bakanlığa bağlı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezince (ÇASGEM) verilebileceğine yönelik olarak

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2010/16633

düzenleme getiren dava konusu yönetmelik hükümlerinde hukuka uyarlık bulunmadığı; öte yandan, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun incelenmesinden; anılan eğitimi verme hususunda Türk Tabipleri Birliği veya tabip odalarının da herhangi bir görev ve yetkisi olmadığı, bu nedenle davacı Birliğin, işyeri hekimliği eğitimi verme konusunda kendilerinin yetkili olduğu yolundaki iddiasına itibar edilmediği gerekçeleriyle anılan Yönetmeliğin eğitim ve sertifika verilmesine ilişkin maddelerinin iptaline karar verilmiş; bu karar, İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 4.3.2010 tarih ve E:2006/2861, K:2010/430 sayılı kararıyla onanmıştır.

Dairemizin yukarıda aktarılan kararı üzerine, 26.5.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5763 sayılı Yasayla; 4857 sayılı İş Kanunu, 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve 7460 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Teşkilat Kanunu'nda değişiklikler yapılmış; Tıpta Uzmanlık Tüzüğü 31.12.2009 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmış, 18.7.2009 tarihinde yürürlüğe giren Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğinde ise işyeri hekimliği yan dal olmaktan çıkarılmıştır. Bu değişikliklere dayanılarak, işyeri hekimliği ile iş güvenliği uzmanlığına ilişkin düzenlemeler tek yönetmelikte birleştirilmek suretiyle, 15.8.2009 tarih ve 27320 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik" kabul edilmiş; söz konusu Yönetmeliğin işyeri hekimlerine yönelik bazı maddelerine karşı Türk Tabipleri Birliği tarafından Dairemizin E:2009/16602 ve E:2010/696 sayılı esaslarına kayden davalar açılmış; Dairemizce, E:2009/16602 sayılı dosyada, mevcut yasal düzenlemeler uyarınca, davalı Bakanlık ile ÇASGEM tarafından işyeri hekimliği eğitimi ve sertifikasının düzenlenebileceği; ancak Bakanlığın diğer eğitim kurumlarını akredite etme yetkisinin bulunmadığı gerekçesiyle eğitim kurumlarının yetkilendirilmesine yönelik uygulama işleminin yürütülmesi durdurulmuştur. Bunu takiben 4857 sayılı İş Kanunu ile 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda, 1.8.2010 tarihinde yürürlüğe giren 6009 sayılı Yasayla değişiklikler yapılmıştır.

6009 sayılı Yasayla yapılan değişiklikler uyarınca; 4857 sayılı Yasanın 2. ve 81. maddeleri ile 3146 sayılı Yasanın 12. maddesinde, "işyeri hekimi", "ortak sağlık ve güvenlik birimi" ile "eğitim kurumu"nun tanımları yapılmış ve Bakanlığa, daha önceki yasal düzenlemelerle tanınan "işyeri hekimliği eğitimi bizzat verme" yetkisinin yanında, "işyeri hekimliği eğitimi vermek üzere eğitim kurumlarını akredite etme" yetkisi de tanınmıştır.

Dava konusu Yönetmelik, 6009 sayılı Yasayla değişik 4857 sayılı Yasanın 2. ve 81. maddeleri ile 3146 sayılı Yasanın 2. ve 12. maddelerine dayanılarak hazırlanmış olup; İş Kanunu kapsamında yer alan ve devamlı olarak en az elli işçi çalıştırılan işyerlerine yönelik olarak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulacak işyeri sağlık ve güvenlik birimlerinin kuruluşu ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin belgelendirilmeleri, yetki belgelerinin iptali, görev, yetki ve sorumluluklarına dair usul ve esasları düzenlemektedir. Söz konusu Yönetmeliğin 22. maddesiyle de, 15.8.2009 tarih ve 27320 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik"

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinin 1. cümlesinde yer alan "Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgeleri" ibareleri ile Geçici 3. maddesine yönelik olarak;

Geçici 1. maddede, 16.1.2003 tarihinden önce verilen işyeri hekimliği belgeleri ile Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgelerinin geçerli olduğu; Geçici 3. maddesinde ise, İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş eğitim kurumlarınca düzenlenen eğitimleri tamamlayanların, bu Yönetmelik kapsamında yer alan eğitimleri tamamlamış sayılacakları ve düzenlenecek sınavlara katılmaya hak kazanacakları kurallarına yer verilmiştir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümleriyle Dairemiz kararlarının birlikte incelenmesinden görüleceği üzere; 16.12.2003 tarihinden önce Türk Tabipleri Birliği tarafından verilen işyeri hekimliği sertifikaları geçerliliğini korurken, bu tarihten sonra anılan Birlikçe düzenlenen eğitimlerin ve bu eğitimler sonucu verilen sertifikaların geçersiz olduğu; Bakanlık ve ÇASGEM'in ise, yalnızca 15.8.2009 tarihinden itibaren düzenleyecekleri işyeri hekimliği eğitim programlarının ve bu eğitim sonucu verdikleri sertifikaların geçerli kabul edilebileceği; 15.8.2009 tarihli Yönetmeliğe istinaden Bakanlıkça yetkilendirilen eğitim kurumlarınca verilen eğitimlerin (iş ve meslek hastalıkları yan dal uzmanlığına yönelik olarak üniversitelerce verilen eğitimler hariç) ise geçerli kabul edilmesine hukuken olanak bulunmadığı hususunda duraksama bulunmamaktadır.

Buna göre; dava konusu Yönetmeliğin Geçici 1. maddesindeki düzenlemenin aksine, davalı Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgelerinin tamamının tarih sınırlaması olmaksızın geçerli kabul edilmesi, yukarıda özetlenen E:2004/1253 sayılı Dairemiz kararı uyarınca mümkün değildir. Zira, davalı Bakanlıkça 16.12.2003 ile 15.8.2009 tarihleri arasında düzenlenen işyeri hekimliği sertifika programları, yasal dayanaktan yoksun olması nedeniyle iptal hükmüne bağlanan 16.12.2003 tarihli Yönetmelik maddelerine dayanılarak düzenlenen eğitim programları olup, bu eğitimler sonucu verilen sertifikaların, dava konusu Yönetmelikle, yargı kararını aşar nitelikte (16.12.2003-15.8.2009 tarihleri arasında düzenlenen sertifikaları da kapsayacak şekilde) geçerli kılınması hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşmayacaktır.

Yönetmeliğin dava konusu Geçici 3. maddesi ise, İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 15.8.2009 tarihi itibarıyla, davalı Bakanlığın, eğitim kurumlarını işyeri hekimliği eğitimi vermeleri konusunda akredite etme yetkisi bulunmamasına karşın, Bakanlıkça verilen bu yetki çerçevesinde düzenlenen eğitimlere geçerlilik atfetmesi nedeniyle hukuka uygun bulunmamaktadır.

Bu itibarla, dava konusu Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde yer alan "Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgeleri" ibaresi ile Geçici 3. maddesi hukuka aykırı bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Yönetmeliğin dava konusu edilen diğer maddelerine yönelik olarak,

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2010/16633

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmediği sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen koşulların gerçekleştiği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabulü ile 27.11.2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin Geçici 1. maddesinde yer alan "Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgeleri" ibaresi ile Geçici 3. maddesinin **YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASINA**; adı geçen Yönetmeliğin dava konusu edilen diğer kısımlarına yönelik yürütmenin durdurulması **İSTEMİNİN REDDİNE**, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi (7) gün içinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz edilebileceğinin taraflara duyurulmasına 3.6.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Mehmet ÜNLÜÇAY	İbrahim BERBEROĞLU	Kemal BİLECEN	Asuman YET	Ali KAZAN